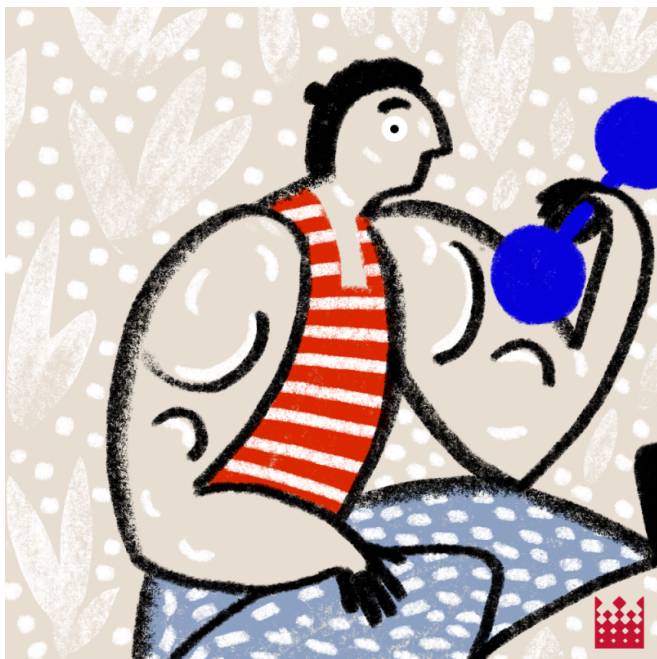

KULTURYSTKA

Marcelina Jarnuszkiewicz

Możemy sobie żartować, nazywając działacza kultury czy pracownika instytucji kulturalnej KULTURYSTĄ, ale znaczenie tego rzeczownika teoretycznie mogłoby odpowiadać takiemu zakresowi semantycznemu. Wyraz KULTURYSTA to przyswojone i spolszczone angielskie *culturist*, pochodzące od wyrażenia *physical culture*, które przenieśliśmy do polszczyzny, tłumacząc je dosłownie i nadając mu postać KULTURA FIZYCZNA. Dopiero po KULTURYŚCIE pojawiła się w polszczyźnie KULTURYSTYKA, choć współczesne słowniki definiują wyraz KULTURYSTA, odnosząc się właśnie do KULTURYSTYKI: KULTURYSTA 'człowiek zajmujący się kulturystyką'.

KULTURYSTA i KULTURYSTYKA tworzą w polszczyźnie parę podobną do takich par jak: turysta i turystyka, akwarysta i akwarystyka czy bułgarysta i bułgarystyka. Ale rzeczowniki na -ysta nie muszą tworzyć par z rzeczownikami na -ystyka. Równie dobrze mogą tworzyć pary z innymi rzeczownikami, które nazywają ośrodek czynności, a nie samą dziedzinę, np. hobbysta i hobby, encyklopedysta i encyklopedia, humorysta i humor. Podobną parę - teoretycznie - mogłyby utworzyć rzeczowniki KULTURYSTA i KULTURA. Dlaczego zatem tak się nie dzieje? Dlaczego KULTURYSTA nie rozszerza znaczenia na 'ktoś, kto zajmuje się kulturą'?

Zapewne dlatego, że znaczenie i językowy obraz KULTURYSTY jako umięśnionego półnagiętego siłacza o imponujących, błyszczących bicepsach jest tak silnie zakorzeniony, że wszelkie działania zmierzające do modyfikacji znaczenia nieuchronnie kończą jako żart językowy.